

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горобець С. А. Теоретичні засади проблеми формування професійної компетентності майбутнього фахівця-економіста. *Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка*. Україна, 2007. Вип. 31. С. 106–109.
2. Отрощенко Л. С. Професійна компетентність економіста-міжнародника: технології формування: навчально-методичний посібник. Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми, 2009. ДВНЗ «УАБС НБУ». 71 с.
3. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация. Пер. с англ. Москва, 2002. «Когито-центр». 396 с.

Ніна Нікольська,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України
(м. Київ, Україна)*

ПОЛІТИКИ БАГАТОМОВНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Девіз ЄС «Єдність у розмаїтті» символізує істотний внесок мовного розмаїття та вивчення мов у європейський проект. Мови об'єднують людей, роблять інші країни та їх культури доступними і зміцнюють міжкультурне порозуміння. Знання іноземних мов відіграє життєво важливу роль в підвищенні можливостей працевлаштування і мобільності. Багатомовність також підвищує конкурентоспроможність економіки ЄС.

Мета дослідження Погане знання мови може привести до того, що компанії втратять міжнародні контракти, а також ускладнять мобільність навичок і талантів. Проте, занадто багато європейців і раніше залишають школу, і як наслідок не володіють другою мовою на робочому місці. З цієї причини ЄС зробив поліпшення викладання та вивчення мов своїм пріоритетом. Співпраця з Радою Європи та його Європейським центром сучасних мов, який фокусується на просуванні інновацій у викладанні мов. Оскільки багато систем освіти не використовують загальні методи оцінювання, зусилля щодо вдосконалення викладання мови слід координувати з розвитком сучасних методологій оцінювання.

Отримані результати Ініціатива «Скріплення мовних програм, тестів та іспитів до Загальноєвропейських компетенцій володіння мовою» (RELANG) спрямована на надання допомоги органам освіти у зв'язці мовних іспитів до рівнів володіння мовою, визначеними в Загальноєвропейських компетенціях володіння іноземною мовою (CEFR). Іншим напрямком цієї співпраці є підтримка багатомовних класів, щоб допомогти молодим мігрантам інтегруватися та комфортно вчитися у школі.

Співпраця з постачальниками лінгвістичних послуг європейських інститутів, особливо з Генеральним директором Комісії з письмового та усного перекладу, для підтримки надання освіти і навчання лінгвістів. Присудження європейського мовного знака громадянам і проектам, що сприяють розвитку інноваційних методів навчання мовам. Нарешті, програма Erasmus + пропонує молодим людям можливість відточити свої мовні навички, беручи участь у навчанні і стажуваннях за кордоном, а також підтримуючи професійно-технічну мобільність.

По всьому ЄС діти-мігранти приносять в клас безліч нових мов і свої мовні навички. Це потенційний актив для людини, школи і суспільства. Хоча цифри значно різняться між державами-членами ЄС - від 1% в Польщі до 40% в Люксембурзі - в цілому по ЄС, трохи менше 10% всіх студентів навчаються на мові, відмінній від своєї рідної. Це піднімає питання про те, як найкращим чином використовувати потенціал мовного розмаїття ЄС. Існує твердження того, що діти-мігранти, як правило, гірше отримують базові навички, ніж їх однолітки. Школам необхідно адаптувати свої методи навчання для позитивної взаємодії з мовними і культурними особливостями дітей, щоб учні могли успішно навчатися в школі. Комісія працює разом з країнами-членами ЄС, щоб визначити успішні стратегії вивчення мов в багатомовному середовищі і у сприянні обміну позитивним досвідом в цій галузі. Результати цієї співпраці і всебічних досліджень на цю тему містяться в звіті Комісії «Викладання і вивчення мов в багатомовних класах». У розвиток даного звіту і в якості внеску в огляд Основних компетенцій для навчання протягом усього життя була

організована серія тематичних семінарів і заходів за взаємною навчання, присвячених інтеграції дітей-мігрантів через шкільну освіту.

Група підготувала два звіти: «Переосмислення мовної освіти та мовної різноманітності в школах» і «Мігранти в європейських школах: вивчення і підтримку мов». Програма Erasmus + пропонує нові можливості, такі як політичні експерименти і великомасштабні партнерства, для розробки нових стратегій викладання та вивчення мов в багатомовних класах. Разом з Радою Європи та його Центром сучасних мов Комісія буде підтримувати розробку і поширення нових методів викладання мов в багатомовних класах. Ресурси і підтримка вчителів, які працюють з учнями різних національностей в класі, будуть розроблені в рамках більш широкої стратегії Комісії щодо викладацьких професій.

В ЄС зараз є три алфавіти і 24 офіційні мови. Близько 60 інших мов в даний час послуговуються в певних регіонах або певних групах. Імміграція також принесла в ЄС безліч додаткових мов. За оцінками, в даний час в межах ЄС проживають громадяни не менш 175 національностей. Мовне розмаїття закріплено в статті 22 Хартії основних прав Європейського Союзу. Повага прав осіб, що належать до меншин, є основоположним елементом Хартії. Він забороняє дискримінацію людей, що належать до групи меншин, і вимагає поваги культурного, релігійного та мовного розмаїття на всій території Союзу. Комісія забезпечує дотримання основних прав і, зокрема, права на недискримінацію при застосуванні законодавства ЄС. Однак держави-члени мають виняткове право визначати або визнавати національні меншини в межах своїх кордонів, включаючи права груп меншин на самовизначення (як викладено в Європейській хартії регіональних мов або мов меншин Ради Європи та Рамкової конвенції про захист національних меншин). Це право поширюється на національні або регіональні мови меншин.

Всі країни мають різну ступінь мовного розмаїття і різні способи управління цим розмаїттям. Багато цікавих педагогічних підходів можна знайти в двомовних регіонах і багатомовних класах по всій Європі. Eurydice, мережа

національних підрозділів Європейського Союзу з аналізу освіти, що базується в усіх країнах програми Erasmus +, включила заходи підтримки для викладання регіональних мов або мов меншин в видання Key Data 2017 року про навчання мовам в школах в Європі. У більш пізній публікації Eurydice міститься конкретний огляд, в якому основна увага приділяється заходам, що вживаються органами освіти для підтримки викладання регіональних мов і мов меншин у школі.

Щорічно 26 вересня Комісія об'єднується з Радою Європи, Європейським центром сучасних мов (ECML), мовними установами та громадянами по всій Європі, щоб просувати мовне розмаїття та вивчення мов в рамках Європейського дня мов. Ця ініціатива зазначає мовне розмаїття за допомогою ряду заходів і різних подій.

Програми ЄС з освіти та культури продовжують свою історію підтримки проектів з вивчення мов. За допомогою програм фінансування, таких як Erasmus + і Creative Europe, Європейський Союз підтримує вивчення мов і мовне розмаїття, наприклад, за допомогою програм мобільності, проектів співпраці та підтримки культурних столиць Європи. Завдяки цим програмам багато успішні проекти сприяють вивченню і популяризації регіональних мов і мов меншин в Європі. Деякі приклади можна знайти в записці Eurydice з викладання регіональних мов або мов меншин в школах Європи. Creative Europe також підтримує художній переклад, щоб забезпечити більш широкий доступ до важливих літературних творів і зберегти мовне розмаїття в ЄС.

Висновок Мови визначають особистість, але вони також є частиною загального наслідування. Вони можуть служити мостом до інших народів і культур, сприяючи взаєморозумінню і загальному почуттю європейської ідентичності. Ефективна політика та ініціативи в області багатомовності можуть розширити можливості громадян. Мовні навички можуть також підвищити шанси людей на працевлаштування, полегшити доступ до послуг і прав і сприяти солідарності за допомогою розширення міжкультурного діалогу і соціальної згуртованості.